

שהוא 'צור' ועם הארץ]. השיבו החתם סופר, הנה אם הצחור הוא בלא ח"ת אכן זה דבר לא טוב, כי בלי האות ח' נשאר מ'צחור' רק 'צור', אך עדיין אין הוא היזק כל כך, אבל היזק יותר יש אם בעל הבית שצריך להיות ממחזיקי תורה הוא בלא ח"ת, כלומר שמתיבת 'מחזיק' נשמטת האות ח' אזי הוא 'מזיק'... עכ"ד החתם סופר. וזה שאמר הכתוב 'ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ', וקשה איך השתחוה לעם הארץ, על זה אמר 'לצני ח"ת', לעם הארץ שהם מחזיקים עם ח"ת, להם ראוי להשתחוות ולחלוק להם כבוד שכן גם התורה הקדושה הקדימה זבולון ליששכר.

ולדידן אפשר לפרש בדרך רמו ונחות, שצריך אדם להקריב אפילו את הרוחניות שלו כדי להשפיע דעת על זולתו, ויגמור בלבו שהוא מוכן ומזומן למסור נפשו למען חברו שיגדל בתורה אפילו אם צריך יפסיד מעלייתו בתורה כי לפי ערכו ישאר הוא עצמו צנחנית עם הארץ, וזהו שאמר וישתחו לעם הארץ, פירוש שאברהם אבינו נתן כבוד למי שמסכים בלבו למסור נפשו ולהישאר בעצמו לפי ערכו צנחנית עם הארץ, כי

מטרתו היא לבני חת דהיינו שיגרום שחברו יהיה בן ח"ת, כלומר 'צחור' עם ח"ת ולא ח"ו 'צור', כי אין צור ירא חטא (אבות ב, ה).

ענין זה באה פרשה זו ללמדנו, כפירוש רש"י 'להזהיר גדולים על הקטנים', שכשם שלמדנו על חובתם של הכהנים למסור נפש עבור קבורת מת מלואה, שבכך הם מוסרים את הרוחניות שלהם ומיטמאים למת ומצטלים זמן רב מעבודתם, כך גם גדולה וחשובה היא חובת מסירות הנפש של הגדולים על הקטנים, ללמדם ולחנכם בדרך הטוב והישר.

בזה אפשר לומר בדרך רמו מהו החילוק בין הנקרא בשם "רב" לנקרא בשם "רבי", כי באמת שניהם הם רבנים וגדולי תורה, אלא שהאחד הוא רק רב, ואילו אצל 'רבי' יש תוספת אות יו"ד, המרמזת על איש יהודי, ללמדנו ש"רבי" נקרא מי שאינו רואה את טובת עצמו בלבד להיות 'רב', אלא משתדל למשוך אליו עוד יו"ד היינו לקרב עוד יהודים פשוטים ולהעלותם במעלות עבודת הצורא.

סימן ע

ובספרי רמ"ד אל תשלחו יד
זה לעומת זה עשה אלקים

ומפורסם שהי' לוחם מלחמת ה' נגדו. וגם לרבות בנאותו הק' כתב: "ובספרי רמ"ד אל תשלחו יד". עיי"ש.

ובעת ראיתי באותיות הסופר קובץ י"ח (עמ' 5"ד), וז"ל:

זה לעומת זה עשה אלקים

שמעתי ממורי ורבי מאונקדארף זי"ע, שבדרך הטבע לא היה זה בכוחו של ילוד אשה

בספרה"ק עקדת משה ח"ו סוסי' ל' (עמ' ע"ח) הבאתי מה ששמעתי מאחד מנכדי הרה"ג רבי ישראל טויסיג זי"ל בשם הגאון רבי שמואל רוננברג זי"ל אב"ד אונקדארף בעמח"ס באר שמואל שו"ת ועה"ת, שלרמ"ד הי' נשמה גדולה והי' ראוי להיות לאחד מצדיקי הדור, ברם ל"ע נטהפך הקערה, והי' כופר הכל, וחטא והחטיא ר"ל, והיו צריכים להוריד נשמה גדולה וקדושה שילח ללחם כנגדו צנחנית זה כנגד זה, והורידו את מרן החת"ס זי"ל. ובאמת ידוע

מכתב סופר, וראה בארון הספרים למעלה טמון חומש ויקרא עם הביאור של רמ"ד, מיד קם בלהט אש קודש, וזרק את הספר, ופנה לדודו ושאלו, בלשון תמיהה, היכן ספר זה בצינו. אמר לו מהרש"ס ז"ל, בכסף מלא קניתי את הביאור ממנהדורתו הראשונה, ונימוקי עמי, כי הרבה לווחו על לוואת אבא מארי ז"ק"ל שכתב "ובספרי רמ"ד אל תשלחו יד", וכי מה עולה נמצא בספרו, הלא אינו אלא ביאור המקראות. לכן קניתי את הספר במנהדורתו הראשונה, וזה נמצא את מה שכתב לפני שהשמיטו את האפיקורסות הנראית לעין, בכדי שאוכל לענות כסיל כאיולמו, ולהראות שמה אמת ותורתו אמת.

[הג"מ רבי משה שרייבער ז"ל].^ב

וראיתי דבר מזהיל בקונטרס שיעורים בפרשת השבוע מהרה"ג ר' מנשה ישראל רייזמאן שליט"א (פרשת וישלח תשפ"ז - עמ' י"ט) שכתב:

תורה שלא נלמד בשלימות הקדושה, עדיף שישתבח מהלב והחם

ובבר היה מעשה בכ"ק מהר"א מצעלזא זי"ע שלן באכסניה באיזה ציט, ובזוקר נודע לו שהיה באותו ציט החומש עם ביאור הרמ"ד, שהחמ"ס פסל אותו ולא נתן שיהיה חומש כזה בצית יהודי, והתפלל מהר"א שכל התורה שלמד באותו ציט, ישתכח מעמו ויהיו כלל היו. ומה היה כואב לו אם ישאר חלק התורה הזה בנפשו, אלא שכל תורתו בסכנה אם מעורב בהם פסולת שכזו.

להגיע להמדרגה הרמה שאליה הגיע מרן החתם סופר, אלא שכל דור ודור אשר בו נפרצו פרצות גדולות על ידי בעל מדרגה גדולה מצד הסטרא אחרת, זה לעומת זה, שולח הקצ"ה לעולם נשמה גדולה וקדושה, והוא מעמיס עליה גדלות בתורה וקדושה וטהרה, חכמה ורוח הקודש, כדי שיוכל האיש לעמוד בפרץ נגד, בכח החזק מצד הסיטרא אחרת. ובדורו של החתם סופר, היה זה הרמ"ד.

והוסיף מורי ורבי מאונקדארף בשם בעל הדברי חיים, כי הרמ"ד היה גלגולו של אותו האיש, והיה אדם גדול בתורה ובכוחו היה לתקן עולם במלכות שדי, ואולם לא עשה כן הרמ"ד, אלא להיפוך, חטא והחטיא את ישראל והחריב כמה מדינות באירופה, כמו שעשה אותו האיש.

[הג"מ רבי ישראל טויסיג זצ"ל].^א

ובאוצרות הסופר קובץ כ' (עמ' ק"ג), כתב שם הג"מ רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ל שנדפס בספרו תורת יחיאל עה"ת פר' בלק אות פ"ה עמ' רצ"ג, וז"ל: ועוד מדע כי תורה של רשע אע"ג דלפי עינים נראה טוב ומקודש, גורם פגם צרית ר"ל, וכן קבלנו מחתם סופר על לומדי תורת רמ"ד שר"י, נמצא הפגם בזרעם ה"י.

וראיתי לנכון לזרף בזה עובדא מעניינת שהוצא באוצרות הסופר (קובץ י"ב) עמ' ע"ה, וז"ל: הגה"צ מרן רבי שמעון סופר זי"ל הי"ד אב"ד ערלווא בעל התעוררות תשובה, הגיע פעם לבקר את דודו מהרש"ס זי"ל אב"ד קראקא בעל

סופר מהיר, מפי הר"ר מאיר האפמאן שליט"א מירושלים ששמעו מפיו. ועיין ביד העברי סק"ו הוספות ללב העברי שכתב ששמע שתלמידי רמ"ד ראו שבדברים אלו יתגלה קלון רבם, לכן השמיטו דיבור זה והגיהו כי אחד התלמידים כתבו ולא רמ"ד.

א. ממאטערסדארף, הובא משמו בספר בית ישראל ח"ח עמוד פ"ג. נעתק מספר "שמואל בקוראי שמו" שהו"ל הג"מ רבי שמעון הירשלער שליט"א ר"מ ומרביץ תורה בעירנו [לונדון] יצ"ו, עמוד קצ"ו.

ב. מבני ברק בן הנשיא הגאון רבי אח"ד סופר זצ"ל בעל